

13.40 **Hársvölgyi Virág**, művészettörténész, múzeumpedagógus – Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum

Keleti baba – nyugati kuriózum: Több nyugati babagyártó kollekciójának fontos, sokszor kifejezetten ritka típusát képviselik a távol-keleti stílusjegyeket mutató babák. A keleti hangulat elsősorban a viseleteken érhető tetten, míg a komolyabb karakterbabákon az arckifejezéssel is igyekeznek hű vonásokat kölcsönözni a játéknak. A Moskovszky-gyűjteményben egy eredeti kínai és egy japán figura képviseli a távol-keleti babákat, míg a keleties hangulatot megidéző társaiknak több példája is fellelhető.

14.00 **Szojka Emese**, ny. néprajzkutató
Néprajzi Múzeum

Emléktárgyokról – középpontban a szuvenírbaba:
Az emléktárgy műfaja, jellemzői
A baba, mint szuvenír tárgy
A népviseletes babák szerepe a szuvenír termékek között
Egy időszzerű kísérlet példája

14.20 – 15.00 **Kávészünet**

15.00 **Sulák-Erdőháti Orsolya**
óvónő és babagyűjtő

Blythe – egy amerikai szépség régen és ma:
Sokaknak ez a babanév nem mond semmit. Pedig az 1972-ben Amerikában megjelent baba, a maga korában tervezői „hiba” volt. Gyerekeknek készült, akiket inkább megijesztett, mint elkápráztatott újszerűségével. Csak pár évtizednek kellett eltelnie ahhoz, hogy a babaművészek és a hobbialkotók felfedezzék maguknak ezt az elképesztően fotogén babát és elkezdődjön mai diadalútja.

15.20 **Keglovich Zita**, elnök
Magyar Bababarátok Egyesülete

A társadalmi változások és a divat hatása a több mint két évtizedes országos babakészítési versenyek alkotásaira: Az előadás a hazai babakészítők tevékenységét tekinti át. Az 1990-es évek közepén készült egyedi babákon nyomon követhető a szocializmus ízlésvilága, majd a második évezredben elsősorban az anyagok változatosságában a nemzetközi trendek megjelenése figyelhető meg. Vajon napjaink babakészítő alkotóinak (művészek, szakmunkások, amatőrök) milyen lehetőségei vannak a piaci viszonyok között.

15.40 – 16.30 **Kerekasztal beszélgetés az európai babakultúra jelenkori perspektíváiról**

Moderátor: **Dr. Pálfi Sándor** tanszékvezető, főiskolai tanár, Debreceni Egyetem – Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Résztevők: **Dr. Györgyi Erzsébet** (Kiss Áron Magyar Játék Társaság), **Kalmár Ágnes** (Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely), **Dr. Kolosai Nedda** (ELTE – TÓK), **Dr. Nagy Veronika** (Hetedhét Játékmúzeum), **Dr. Tészbó Júlia** (ELTE – PPK)

16.30 **Zárszó**

A konferencia ingyenes és nyitott, minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Állandó és változó BABAKULTÚRA

Játéktörténelmi konferencia
2019. október 19.
Hetedhét Játékmúzeum

— Meghívó —

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Szent István Király Múzeum – Hetedhét Játékmúzeum szeretettel meghívja Önt és kedves családját, barátait a Moskovszky Éva tiszteletére rendezett

ÁLLANDÓ ÉS VÁLTOZÓ BABAKULTÚRA

című játéktörténeti konferenciára
2019. október 19-én, szombaton 10 órától
a Hetedhét Játékmúzeumba
(Székesfehérvár, Hiemer-ház, Oskola u. 2-4.)

10.00 Köszöntők

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Szent István Király Múzeum és az Emberi Erőforrások Minisztériuma Közgyűteményi Főosztályának képviselőjében

PROGRAM:

Elnök: **Dr. Györgyi Erzsébet**, a Kiss Áron Magyar Játék Társaság elnöke

10.50 Dr. Tészabó Júlia, művészettörténész ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A 60 éves Barbie: Az, hogy egy konkrét játékszer, egy árucikk, 60 éven át a maga kategóriájában piacvezető tudott maradni, sőt, olyan termékévé vált, ami túlnőtt a gyerekoszobán, adja a Barbie baba sajátos jelentőségét. Maga a termék, „a Barbie” mindezt sok mindennek köszönheti: a hiánypótló játék-funkciónak, a kiváló minőségnek, a folyamatos termékfejlesztésnek, ami szinte átváltozó-művésszé teszi, de szerepe van ebben a kezdettől belekódolt, és folyamatosan megújuló társadalmi üzeneteknek, amelyek vitára sarkallták a társadalmi kérdésekkel foglalkozó kutatókat, művészeket és a mindennapi embereket is. A baba változó arcai, szerepei, kiegészítői jól tükrözik a folyamatokat, amelyek ezt a tárgyat és befogadását alakították.

11.10 Dr. Kolosai Nedda, pszichológus ELTE Tanító- és Óvóképző Kar

Babám! – Térben és időben változó gyermekkor:

A baba, mint játéktárgy társadalmi, kulturális meghatározottságát kutatási eredmények szerint napjainkban izgalmasan árnyalja a családi környezet gyermekről, gyermekorról alkotott konstrukciója. A játékiparban kiélezett verseny folyik a gyermekek és a szülők figyelméért: minél csillogóbb, részletgazdagabb, több funkciójú, aktuális, állandóan cserélődő babák közül lehetséges a választás. A szülők nem értik, miért és hogyan tud unatkozni hálátlan csemetéjük rengeteg, új, legújabb csodababái között... Pszichológiai evidencia, hogy a gyermek számára felhívó, játékba hívó ereje a kevésnek van. A figyelmet hosszabb távon az a baba (játékszer) köti le, amely teret enged a fantáziának, beemeli a véletlent, van személyes aspektusa, egyszerű, állandóságával érzelmi biztonságot teremt a gyermek számára. Az előadás empirikus adatokra alapozva áttekinti a jelen (2014-2019) babázási szokásait gyermekkorban (itt: az élet első 12 évében) Magyarországon, illeszkedve azokhoz az új szociológiai szempontú gyermekkor kutatásokhoz, melyek szociális, társadalmi konstrukcióként értelmezik a gyermekort.

11.30 Dr. Tömöry Márta, színháztörténész

A baba és bábu fogalom és funkció alakulása az időben – a nagyvilágban és hazánkban: Babák, bábuk sírmellékletként, szerepük a törzsi kultuszokban, a vallásgyakorlatban, illetve az újkorban már profán funkcióban, népszórakoztató, pedagógiai, művészi eszközként, a színházi gyakorlatban.

11.50 Brittig Vera, muzeológus Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum

A wayang hagyománya Jáva szigetén: Magyar nyelvre a wayang kifejezést rendszerint az árnyjáték, bábjáték szavakkal fordítjuk, holott valójában egy rendkívül

összetett, Jáva kultúrtörténetének szerves részét alkotó hagyományra utal. Az eljátszott történetek jelentős része a nagy indiai eposzokból, a Mahábháratából és a Rámájánából ered, de a helyi kultúrával összhangban kerülnek bemutatásra. Budapestre 1931-ben érkezett először nyugat-jávai wayang bábészlet, Zboray Ernőnek köszönhetően, amelyet ma a Néprajzi Múzeum és a Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum őriz. Az előadás a magyarországi készlet kapcsán ismerteti a wayang hagyományának fő jellegzetességeit.

12.10 – 13.00 Ebédszünet

13.00 Fekete Anetta, muzeológus Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely

Játsszuk azt, hogy...! A szerepjáték narratívái és kellei: A fantáziajáték leggyakrabban különféle szerepek formájában artikulálódik a gyerekeknek. A fiktív karakterhez mindig társul egy narratíva vagy dramaturgiai játék. Az előadás a különféle szerepjáték és narratíva típusokat és az ezekhez társuló kellék és játéktárgy használatot tekinti át. A különféle korok szociológiai és nemi szerepekről való gondolkodása vajon hogy mutatkozik meg a gyerekek játékaik keresztül.

13.20 Dr. Nagy Veronika, néprajzkutató muzeológus Hetedhét Játékmúzeum

Barátnők vagy versenytársak? – Párizsi luxusbabák a Moskovszky-gyűjteményben: Lucie, Jeanette, Babett – három „egyszerű” hétköznapi tárgy a múltból. Gyermek számára készült játékbabák, melyek aligha érdeklik a felnőtteket. A létrehozásukon mégis emberek százai dolgoztak valaha: a szobrászoktól a varrónőktől, cipészek, ékszerészek keresztül az üzletemberekig számos speciális szakma képviselői. Minden apró alkotóelemük vizsgálatra érdemes, mert segítségükkel beleláthatunk a 19. század második felének rendkívül összetett, szervezett és versenyképes babagyártó iparának világába.